

A Fővárosi Ítéltábla a Buczkó Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Buczkó Péter) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - dr. Bodolai László ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve Szerkesztősége (alperes címe) alperes ellen sajtó-helyreigazítás miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. február 6. napján kelt 65.P.24.901/2017/8. számú ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy a felperes az elsőfokú perköltséget az alperes által szerkesztett honlapot üzemeltető ... Zrt.-nek (...) köteles megfizetni.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesi hírportált üzemeltető ... Zrt.-nek 15.000 (tizenötezer) forint+áfa másodfokú perköltséget és a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes szerkesztésében megjelenthu 2017. november 21-i „Mennyire számolták el magukat a közvélemény-kutatók?” címmel megjelent írásában a szerzők annak néztek után, hogy az elmúlt 20 évben melyik intézet tévedett a legnagyobbat, és mi lehetett az oka, összehasonlítva elsősorban az országgyűlési választásokat megelőzően készített közvélemény-kutatásokat. A cikk bevezetőjében a legfontosabb hírértékű eredményeket összefoglalva közölték, hogy a 2002-es választást emlegetik a közvélemény-kutatók fekete napjaként, amely után mindenki pontosította a mérését. Hozzátette, hogy ennek ellenére azóta még nagyobb tévedések is előfordultak. Kiemelték, hogy a legpontosabb előrejelzést a ... adta 2006-ban, a legrosszabbat 2010-ben a felperesi intézet. Azt is közölték még a bevezetőben, hogy a legutóbbi öt választási listás eredményét átlagban a ... tudta a legkisebb hibával előre jelezni. Az összehasonlítás módszertanaként az alperes szerzői rögzítették, hogy az 1998-2014 közötti országgyűlési választások első fordulójára kiadott választási előrejelzések adatait gyűjtötték össze, pártokra leadott listák, szavazatokat megbecsülő előrejelzéseket, hozzátevé, hogy azért a listás szavazatokat vizsgálták, mert ez mutatja a pártok népszerűségét és ezt mindegyik intézet vizsgálja, míg a részvételi arányt és a mandátumok számát nem. Azokat az előrejelzéseket vették figyelembe, amelyeket a választásnál utoljára állítottak össze az intézetek, vagy az urnazárás után, de még a hivatalos végeredmény ismertetése előtt publikáltak. A választás napján végzett exit poll-ok eredményét nem vették figyelembe, mert az ezeknél alkalmazott módszer és mintanagyság olykor több százszázalékos eltérés miatt nem lenne fair az összehasonlítás. A cikkben táblázatokban a 2002-es fekete nap című fejezetben hasonlították össze az intézetek becslési hibáit választásonként.

Felperesnek csak a 2010., 2014-es évekre vonatkozóan voltak adatai, az előbbi évben a legrosszabb becslést ő adta, 6,25% eltéréssel a táblázat adata szerint. Bemutatták a 2002-es fekete napot, majd a következő fejezetben a 2006-os évre kitérve azt közölték, hogy jobbak voltak a mérési adatok, 2000., 2014-ben viszont újra nagyobb volt a tévedés, még a 2002-es választáshoz képest is. A választás győztesét azonban nem becsülték rosszul, csak az arányokat lőtték mellé a szerzőik megfogalmazása szerint. Az utolsó előtti fejezetben a felperes a Fideszen túl az MSZP-t alul mérte című írásrészben ismét kiemelték a legjobb ... becslést 1998-ból és a legrosszabb becslést 1998 óta a felperesi intézetét. Becslési hibaként a Fidesz-KDNP vonatkozásában plusz 10,27%-kal túlmért a felperes, míg az MSZP, Jobbik vonatkozásában -5,67%-kal mért alul. A fejezetben a kutató intézetek módszertanáról is közöltek adatokat a szerzők. A záró fejezetben a legnépszerűbb pártnál becsülnek a legrosszabbul című írásrészben táblázattal illusztrálták az alperes szerzői, hogy minél népszerűbb egy párt, annál nagyobb az előrejelzésekben velük kapcsolatos közölt becslések hibája. A fenti írás megjelenését megelőzően a választaskutatas.hu-n elérhető „Választási előrejelzések” című tanulmány a hazai kutatóintézetek választási előrejelzéseit tekintette át. A 2010-es választás előrejelzéseinél a bevezetőjében közölte, hogy a cégek adatközlési gyakorlata nem egységes, így még az azonos időpontban készített felmérések eredményeit is csak nagy körültekintéssel érdemes összehasonlítani. Kampánycsend előtt megjelentetett utolsó becslések március végi, április eleji adatokra támaszkodtak, a ..., a ..., a ... és a ... tett közzé ebben az időszakban adatokat. Az első forduló estéjén is megjelentettek új előrejelzéseket a ..., a ..., a ..., felperesi ... is. A kampánycsend előtt közzétett utolsó előrejelzésként a felperesi intézettől ez a tanulmány az alperes cikkéhez hasonlóan a Fidesz vonatkozásában 63%-os, az MSZP vonatkozásában 15, a Jobbik vonatkozásában 11%-os eredményt kihozó előrejelzését közölte, mely az alperes fenti írásában megjelölt 52,7%-os Fidesz, 19,3%-os MSZP és 16,7%-os Jobbik eredményhez képest a cikkben utalt eltéréseket tartalmazza. A választás napján közzétett előrejelzése a felperesnek a fenti eredményekhez képest jóval kisebb eltérést mutatott. A Fidesz vonatkozásában 54, az MSZP 20, a Jobbik vonatkozásában 17%-ot kihozva alig 1%-os eltéréseket közölt, de ezek az adatok a ..., a ... és a ... vonatkozásában sem mutattak nagy eltérést. Ezeket az adatokat is közölte a szerző.

A felperes sajtó-helyreigazítás iránti keresetében annak közlésére kérte kötelezni az alperest, hogy valótlannul állították az alperesi írásban, miszerint az egyes intézetek becslései összehasonlítása során azokat az előrejelzéseket vették figyelembe, melyeket a választás előtt utoljára állítottak össze az intézetek, vagy az urnazárás után, de még a hivatalos végeredmény ismertetése előtt publikáltak. Ezzel szemben a valóság az, hogy 2010-es előrejelzések kapcsán a ...nek nem az urnazárás után, de még a hivatalos végeredmény ismertetése előtti, a 2010. április 11-i választás napján 19 órakor publikált előrejelzését hasonlították össze a többi intézet legutolsó előrejelzésével, hanem egy 2010. március 31. és április 2-a közötti időszakra vonatkozó kutatási eredményt.

A cikk így azt a valós tény, hogy a felperesnek a fenti időszakra vonatkozó kutatási eredménye 6,25%-os értékkel tért el átlagosan a tényleges választási eredménytől, illetve több mint 10%-kal becsülte túl a Fideszre adott, 4,3%-kal mérte alul az MSZP-re, 5,67%-kal a Jobbikra adott szavazatokat, abban a hamis színben tüntette fel, mintha 2010-ben ez lenne a legrosszabb, legpontatlanabb eredmény, a közvélemény-kutatók azon előrejelzései között, amelyeket a választás előtt utoljára állítottak össze, vagy az urnazárás után, de még a hivatalos végeredmény ismertetése előtt publikáltak.

Kérte közölni ezzel szemben valóságként, hogy a ...nek a többi intézettel ténylegesen azonos időszakra vonatkozó előrejelzése 2010. évben nem a legrosszabb volt, hanem pontosabb volt a ..., ..., ..., ... vagy a ... értékeinél is. A cikk az intézetek különböző időszakban történő mérési eredményei összehasonlításával, való tények megtévesztő csoportosításával, egyes tények elhallgatásával azt a hamis látszatot keltette, mintha a ... lenne a legpontatlanabbul mérő közvélemény-kutató, holott az azonos időszakra vonatkozó mérési eredmények alapján ez nem felel meg a valóságnak.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Azzal védekezett, hogy a felperesi honlapon nem volt elérhető publikáció a 2010-es választásokkal kapcsolatosan, így az a publikáció sem, amire a felperes keresetlevelében hivatkozott. A felperesnek kellene bizonyítani, mi volt publikáltan elérhető kutatási eredmény az alperesi cikkben megjelöltek szerint legkésőbb a választás napján urnazárás előtt. Az alperes ugyan nem csatolta azt a forráselemző által az alperes rendelkezésére bocsátott adatsort, ami alapján a cikket írta, azonban csatolt egy tanulmányt, amely tartalmazta mind a 2010. március vége április elejei adatai feldolgozásával készített alperesi cikkben utalt felperesi adatokat, mind a felperes keresetlevelében említett 2010. április 11-i gyors előrejelzését a felperesnek. Ennek a tanulmánynak az eredményeire hivatkozással is a kereset elutasítását kérte. Arra is hivatkozott, hogy a bíróság nem döntheti el azt a tudományos vitát, amely a felperesi választási előrejelzések pontossága körében megfogalmazódik. Álláspontja szerint szakmai vita létét alátámasztotta a 7/A/3. sorszám alatti levelezés is, ebben a felperesi vezérigazgató exit poll eredményként utalt a 2010. április 11-i gyorsmérési adatokra. Csatolta az alperes 7/A/4. sorszám alatti felperesi vezérigazgató levelére írt válaszát, amelyben a cikkhez hasonlóan kiemelték, hogy az exit poll eredményeket szándékosan hagyták ki a választás napján végzett exit poll jellegű kutatások eredményéről téve említést, mert az ezeknél alkalmazott módszer és mintanagyság nem lenne fair összehasonlítás.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 50.000 forint perköltséget áfa-val terhelt, valamint 36.000 forint eljárási illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletében idézte a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdését, a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának II., III. részét, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 164. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, a PK 14. számú állásfoglalásba foglalt bizonyítási kötelezettségre vonatkozó részleteket.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy nem kíván állást foglalni abban a tudományos vitában, hogy a különböző közvélemény-kutatók által alkalmazott különböző mérési módszerek, illetve a különböző mérési módszerekkel létrejött kutatási eredmények összehasonlíthatóak-e, az alperes e tárgyban született írásai e körben szakszerűek-e. Megítélése szerint a felperes nem hivatkozhat valós tény hamis színben feltüntetésére olyan szakmai hiányosság orvoslása érdekében, amely nem felperesre vonatkozó valótlan állítással függ össze, illetve valós tény elhallgatásával sem.

Indokolása szerint ... tanulmányával az alperes hitelt érdemlően igazolta, hogy felperes 2010-es választások előtt publikált kutatási anyaga - azonos időszakban lényegében hasonló módszerrel tevékenykedő más kutatóintézetekhez képest - jóval felülbecsülte a Fideszt és nagyobb mértékben alul becsülte az MSZP-t, így e körben a kritikai észrevétel való tényeken alapult az alperesi cikkben. Nem teszi jogsértővé az alperesi cikket az, hogy volt egy a felperes szakmai tevékenysége megítélése körében kedvezőbb értékítéletet eredményezhető kutatási eredménye is, és ezt nem említette meg az alperesi cikk, mert akkor másik három hasonló gyorsvizsgálatot végző cég eredményét is be kellene mutatni, az alperesi írásnak ugyanakkor azonban nem ez volt a célja.

Az a forma, ahogy a felperes a helyreigazítást kéri, torzítaná a valóságot, mivel azt a való tény, hogy a felperes jóval elmérte a Fidesz népszerűségét és alulbecsülte az MSZP népszerűségét 2010. március végi április elejei kutatási eredmények alapján, nem tünteti fel hamis színben az alperesi írás. A felperes közvélemény-kutatók azonos időszakban felvett adatain alapuló kutatási eredményei közé nem illesztheti be, hogy a 2010. április 11-én közölt adatsorából az ő eredménye a legpontosabb.

A gyors vizsgálattal kapcsolatosan kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy nem valamennyi intézet élt ezzel a kutatási módszerrel. A felperes nem kérhetné annak közlését, hogy pontosabb lett volna a ..., ... értékeinél a felperesi eredmény.

A felperesi hivatkozással szemben az alperes nem különböző időszakban történt mérési eredményeket hasonlított össze és csoportosított megtevesztően, éppen a felperes az, aki a helyreigazítási kérelmével azt célozva, hogy a számára kedvező kutatási anyag megemlítésével őt tüntessék fel a legpontosabb eredményt nyújtó intézetnek, olyan mérési eredményekkel összehasonlítva e számára kedvező kutatási eredményt, melyek más módszerrel és más időszakban készültek.

Megállapította azt is, hogy nem általánosságban tünteti fel a felperest pontatlan eredményeket publikáló intézetként az alperes írása, hanem a felperes konkrét eredményét említi meg más kutatóintézetek, hasonló mérési körülmények között született eredményével összehasonlítva.

Minderre tekintettel a helyreigazítási kérelmet nem találta alaposnak és a keresetet elutasította.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Kérte elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára. Fellebbezését egyrészt arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság egymásnak ellentmondó érveléssel utasította el a keresetet.

Megalapozatlannak tartotta, hogy a kifogásolt közlés elbírálása szakmai vita eldöntését jelentené, nem volt ugyanis szakmai vitáról szó. A felperes azt kifogásolta, hogy nem a választás előtt utoljára összeállított előrejelzését hasonlították össze a többi intézet legutolsó mérésével, hanem egy korábbi időszakra vonatkozó kutatási eredményét. Ennek elbírálása azonban nem szakmai vita, hanem egyszerű ténymegállapítás. A cikk egyebekben az átlagos olvasó tájékoztatására egyértelműen megadja az összehasonlítás alapját és módszerét is. Nem képezi sem a cikkben, sem a felek között szakmai vita tárgyát az, hogy vannak-e olyan elemzések, amelyek az összehasonlítás megjelölt alapjának megfelelnek, azonban bármely okból mégsem vethetők össze a többi kutatóintézet prognózisával. Az elsőfokú bíróság internetes szakmai tanulmány alapulvételével mesterségesen minősített tudományos vitának a cikkben egyébként nem is szereplő szakmai kérdéseket.

Az alperes nyilatkozatából az következik, hogy maga az alperes sem vitatta, hogy a cikkből kihagyott 2010. április 11-i kutatási eredményük az, amely a cikk által megjelölt módszertan és időrend alapján összevethető a többi kutatóintézet előrejelzésével. Az alperes arra hivatkozott ugyanis, hogy a választás napi kutatási eredménye nem illik bele az előrejelzések sorába több kutatóintézet szerint, ezért nem vette azt figyelembe az alperes. Ha azonban a cikk konkrétan megjelöli az összehasonlítás alapját, akkor szubjektív alapon abból nem hagyható ki a felperesi előrejelzés.

Megalapozatlannak tartotta azt az elsőfokú bírósági következtetést, hogy nem közölt valótlan tény az alperesi írás, mivel valóban a legrosszabb előrejelzést a felperes adta ki 1998-2014. közti választási eredmények előrejelzései között. Az is megalapozatlan következtetés, hogy az alperesi írás célja annak az olvasók elé tárása volt, hogy ki adta a közvélemény-kutatók közül a legpontatlanabb, illetve a legpontosabb előrejelzést az elmúlt 20 évben. Ezzel szemben a cikk kifejezetten azt kívánta bemutatni, hogy a választások előtti legutolsó előrejelzések között melyik volt a legrosszabb, illetve a legpontosabb. Ennek az összehasonlításnak a során azonban a ...nek nem a választás előtt utoljára összeállított előrejelzését hasonlították össze a többi intézet legutolsó mérésével, hanem egy korábbi időszakra vonatkozó kutatási eredményét, amely alapvetően befolyásolta az intézetek rangsorolását.

A fellebbező szerint nem azt kifogásolták, hogy a cikk szerint 2010-ben ez lenne absztrakt módon a legrosszabb előrejelzés, hanem azt, hogy a cikk azt a valós tény, hogy 2010-ben volt egy ilyen pontatlan előrejelzésük is, abban a hamis színben tüntette fel, mintha 2010-ben ez lenne a

legrosszabb, legpontatlanabb eredmény a közvélemény-kutatók azon előrejelzései között, amelyeket a választás előtt utoljára állítottak össze vagy az urnazárás után, de még a hivatalos végeredmény ismertetése előtt publikáltak.

Megalapozatlan az a megállapítás is, hogy az alperes írása a felperes egy konkrét eredményét említi meg más kutatóintézetek hasonló mérési körülmények között létrehozott eredményével összehasonlítva. A jogsértés ugyanis éppen abban rejlik, hogy az alperesi cikk tényszerűen nem más kutatóintézetek hasonló mérési körülmények között létrehozott eredményével hasonlította össze az ő előrejelzésüket.

Megalapozatlanul és iratellenesen utalt arra is az elsőfokú ítélet, hogy a 2010-ben azonos időszakban feldolgozott adatok alapján valóban a felperesi intézet adta a legrosszabb, legpontatlanabb eredményt. A felperesé volt ugyanis a legjobb a gyors előrejelzések közül, amelyek nem exit poll eredményeken alapuló, hanem kisebb mintavételen, aznapi telefonos kérdezésen alapuló kutatási eredmények, ezt azonban az alperesi cikk nem említette meg.

Az elsőfokú ítélet megalapozatlanul rögzíti végezetül azt is, hogy a kifogásolt alperesi közlés való tényeken alapuló kritikai észrevételnek, azaz véleménynyilvánításnak minősül. Az egyes intézetek becsléseinek összehasonlítása során annak közlése tényállítás, hogy azokat az előrejelzéseket vették figyelembe, amelyeket a választás előtt utoljára állítottak össze az intézetek, vagy az urnazárás után, de még a hivatalos végeredmény ismertetése előtt publikáltak. Nem vélemény, hanem valóság hamis színben történő feltüntetése, hogy úgy jelenítik meg az eredményüket, mintha ez lett volna ezen kutatási eredmények között a legrosszabb.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta annak helyes indokaira figyelemmel. Hivatkozott arra, hogy a felperes keresetével az alperesi cikket kívánja átíratni, amely ellentétes a sajtó-helyreigazítási per céljával. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltak nem zárják ki egymást. Nem bírósági hatáskör annak megítélése, hogy az alperes cikke szakszerű-e. A vonatkozó PK állásfoglalások alapján is az az elvárás a jogszerű állításokkal szemben, hogy azok való tényeken alapuljanak, jelen esetben ez történt. A cikk egésze egy kritikai vélemény. Minden cég a választást közvetlenül megelőzően végzett nagy elemzést és nem gyors vizsgálatot. Voltak olyan cégek, akik a választás napján is végeztek elemzéseket, amelyek ugyancsak nem kerültek bele a cikkbe, egyes cégek pedig ilyen gyors elemzést a választás napján nem végeztek. A felperes keresete akkor lehetne alapos, ha az alperes az aznapi két gyors elemzést belevette volna vizsgálatba, és a felperes aznapi gyors elemzését pedig nem.

Az ítélet utolsó oldala is rögzíti, hogy a cikk nem általánosságban tünteti fel a felperest a legpontatlanabbul mérő intézetként. Más piaci szereplők esetében sem szerepeltek már azok a mérések, amelyek a választás napján történt felméréseken alapultak.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, nem vétett olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése válna szükségessé. Az elsőfokú bíróság az ítéletét a Pp. 221. § (1) bekezdésének megfelelően indokolta, a döntés indokai érthetőek, az indokolás esetleges többletű, ellentmondásos volta nem abszolút hatályon kívül helyezési ok.

Az elsőfokú bíróság a tényállást lényegében helyesen állapította meg, a fellebbezés nem a tényállás megalapozottságát támadta, hanem az elsőfokú bíróság tényállásból levont jogalkalmazási következtetéseit. A tényállást annyiban szükséges csak kiegészíteni a csatolt e-mail levelezés (7/A/3., 7/A/4.) alapján, hogy a felperesi csoport vezérigazgatója a cikket követően írt 2017.

november 25-i e-mailben kifogásolta az alperesi összehasonlítás helyességét, valamint azt is, hogy az alperes a 2010-es évben a felperes exit poll eredményét nem vette figyelembe, így a cikk szerzői a saját módszertani vállalásuknak sem feleltek meg. Az alperesi cikket jegyző egyik újságíró 2017. november 27-i válaszában erre úgy reagált, hogy hibáztak, de nem az összehasonlításnál, hanem a cikk megírásakor. Ahogy írták az első forduló előtt kiadott választási előrejelzések adatait nézték meg az adatelemzőik, azokat az előrejelzéseket vették figyelembe, amelyeket az intézetek az adott választás lebonyolítása előtt utoljára állítottak össze, és/vagy a törvényileg előírt moratórium (pl. 8 napos), vagy az urnazárást követően, de a hivatalos végeredmény ismertetését megelőzően publikáltak.

A megállapított tényállás alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, részben azonban eltérő indokokkal az alábbiakra figyelemmel.

Az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályokat, és polgári kollégiumi állásfoglalásokat helyesen jelölte meg.

A PK 12. számú állásfoglalásra figyelemmel a kifogásolt szövegrészeket nem önmagukban, hanem a cikk egészére, annak belső összefüggéseire, és a kialakult közfelfogásra, az átlagolvasó értelmezésére tekintettel kellett értékelni.

Ebben a körben annak volt egyrészt jelentősége, hogy a kifogásolt részletek egy olyan, a laikusok számára készült cikk részeként jelentek meg, amely a közvélemény-kutató cégek eredményességét elemzi, és összehasonlító értékelést tartalmaz. Az összehasonlító értékelés szükségszerűen objektív és szubjektív elemeket egymással összefonódva tartalmazó írás. A mintaválasztás, a vizsgált szempontok, az eredmények értékelése részben elkerülhetetlenül olyan, hogy esetlegesen a szakértők, hozzáértők által is vitatott értékelő elemeket tartalmaz, amelyre tekintettel az ilyen típusú írások helyreigazítása csak kivételesen lehetséges a véleményszabadság sérelme nélkül. Ilyen eset lehet, amikor az objektív és lényeges elem a szubjektív véleménytől, utóbbi sérelme nélkül elválasztható, és a laikus átlagolvasó számára is egyértelműen érthető és a felperes megítélése szempontjából lényeges a különbség az írásban közöltek és a valóság között.

Szakmai vita bemutatására a jelen írásban nem került sor, illetve az nem tudósított semmilyen szakmai vitáról. A szakmai vitára vonatkozó PK 12. számú állásfoglalás annyiban volt értékelhető, hogy az nem lehetett helyreigazítás alapja, miszerint a felperes által hivatkozott, és az összehasonlításból hiányolt, F/5. alatt csatolt április 11-i „gyorsfelmérés” inkább a laikusok által jövőt illető becslésként érzékelt közvélemény-kutatási előrejelzésekhez, vagy a választás napján a választók megkérdezésén alapuló választási felméréshez, exit-poll eredményekhez állt közelebb. Úgyszintén nem lehetett az sem a jogvita tárgya, hogy az alperes által kiválasztott, és összehasonlított közvélemény-kutatási eredményekkel szakmailag összehasonlítható, azonos műfajú, vagy jelentősen eltérő - a felperes által hiányolt, a 7/A/3. alatti e-mailjében - „exit poll”-ként jellemzett gyorsfelmérés. Ezekben a kérdésekben történő bírói állásfoglalás alapján elrendelt helyreigazítás a PK 12. számú állásfoglalás szerinti szakmai kérdésben történő állásfoglalásnak minősülne, ami a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban is hangsúlyosan védett véleményszabadság meg nem engedett korlátozása. Az azonban értékelhető volt, hogy a laikus átlagolvasó által is érzékelhető jelentős különbség (pl. időtartamát, időpontját, mintavételét, célját tekintve, stb.) van-e az alperes által vizsgálatba vont közvélemény-kutatási előrejelzések között.

A Pp. 342. §-a és a PK 14. számú állásfoglalásra figyelemmel az alperesnek kellett bizonyítani a cikkben szereplő tényállításainak valóságát. Az alperes az általa csatolt tanulmánnyal (7/A/5.)

alátámasztotta, hogy a felperesnek volt a cikkben megjelölt, és a perbeli, a választási eredménytől jelentősen eltérő közvélemény-kutatási adatsora. A tanulmány ahhoz is kellő bizonyítékul szolgált, hogy az alperes olyan adatsort hasonlított össze más, versenytársak által készített adatsorával, amelyek kapcsán képviselhető az az álláspont, hogy azok szakmailag összevethetőek. Ezek a közel azonos idejű megkérdezésen (március végén, április első napjaiban felvett adatok) alapuló adatsorok pedig a felperes eredményét hozták ki a legrosszabbnak, és felperes vonatkozásában megfeleltethetőek az alperesi cikk táblázatában foglalt eredménynek.

A felperes sajtó-helyreigazítási kérelme részben arra irányult, hogy a - többiekétől eltérően - felperesnek nem vették figyelembe az utolsó eredményét. Ennek alátámasztására az általa csatolt F/16. alatti kimutatás nem volt alkalmas. Az ugyanis egyrészt az április 11-i, választás napi megkérdezésen alapuló adatsort tartalmaz, ami nem volt összehasonlítás tárgya (sem a felperesnél, sem másnál nem vették figyelembe). Másrészt ezeket az adatokat a választás megkezdése előtt felvett felmérésekkel egy táblázatba szerkesztve tünteti fel a kimutatás, mellőzve azokat a csatolt tanulmány által is megállapítható adatsorokat, amelyeket a választás megkezdése előtti időben felvett felmérések tartalmaztak. Az alperes az általa csatolt tanulmánnyal, és az abban szereplő táblázatokkal a szükséges mértékben alátámasztotta azt a szakmai jellegű álláspontot, hogy a választás előtt felvett időállapotú adatsorok nem voltak a felperes által kívánt április 11-i adatokkal keverve összehasonlíthatóak. A felperes ezzel ellentétes szakmai álláspontja sem valós tény hamis színben feltüntetését, sem helyreigazítást nem alapoz meg.

Az alperes a tudomány szabadságát is védő véleménynyilvánítás szabadságának megengedhető keretei között indokolta, hogy miért nem az április 11-i - gyorsfelmérési - eredményeket vetette össze. Az összehasonlító cikk olyan tartalmú helyreigazítása, amely szerint az alperesnek az április 11-i eredményeket is figyelembe kellene venni, nemcsak a felperesnél, hanem más kutatóintézeteknél, a cikk véleménysszabadságot sértő átszerkesztése lenne, amire sajtó-helyreigazítás keretei között sincs lehetőség. A másodfokú bíróság megjegyzi, hogy az ilyen, választások napján készült, részben a tényleges választói döntéseket is tartalmazó, jóval pontosabb felmérésekre alkalmas eredmények tekintetbe vétele ráadásul nemcsak a 2010-es évre, de az egész vizsgált időszakra is módosítaná a figyelembe vehető eredményeket, ami magát az összehasonlítást is ellehetetlenítené.

Mindezekből következően a felperesnek - a más idejű közvélemény-kutatási eredményekkel való összehasonlítással kapcsolatos - valós tény hamis színben feltüntetése iránti Smtv. helyreigazítási keresetének nem volt alapja. A cikkben közölt eredmények nem objektíve és a laikus számára is nyilvánvalóan összehasonlíthatatlan adatokon alapultak.

A csatolt e-mailezés alapján az valóban valótlan tényállítás és pontatlanság volt, hogy az alperes a választás előtt utoljára összeállított vagy a választás napján az urnazárás után, de a hivatalos eredmény közzététele előtt közzétett legutolsó eredményeket hasonlította össze. A valóságban ugyanis a választás előtt utoljára összeállított és a kampánycsend előtt vagy a választás napján az urnazárás után, de a hivatalos eredmény közzététele előtt közzétett legutolsó eredményeket hasonlította össze.

A felperes helyreigazítási kérelme azonban egyrészt nem ennek közzétételére irányult, másrészt ez a tartalmú valótlan állítás önmagában nem vonatkoztatható a felperesre sem. A felperes megítélése szempontjából közömbös pontatlanság, amely alapján a PK 12. számú állásfoglalás alapján helyreigazításnak nincs helye.

A másodfokú bíróság ennek kapcsán utal arra, hogy a pontatlanságot alátámasztja az is, hogy a módszertan cikkbeli megfogalmazásánál alkalmazott második meghatározási fordulat elvileg feleslegessé tenné az első. Az első fordulat az összeállítás időpontjára, a második a közzététel időpontjára vonatkozik, a „vagy” szócska a kettő között nehezen értelmezhető. A pontatlanság révén a felperesre vonatkozó lényeges valós tény hamis színben feltüntetése sem keletkezik. A PK 12. számú állásfoglalásra figyelemmel az átlagolvasó számára ugyanis a választás előtti összeállítás a hangsúlyos, a közzététel időpontjának csak a hivatalos eredményhez való viszony szempontjából van szerepe. Nem tulajdonít az átlagolvasó jelentőséget, annak a felperes megítélése szempontjából egy becsléseket összehasonlító cikk kapcsán az, hogy a felperesnek és másoknak 2010-ben volt egy nem a választás előtt, hanem már a választás napján összeállított, a laikus átlagolvasó számára ezért a szintén választás napján készített exit-polltól nem nyilvánvalóan különböző gyorsfelmérési eredménye is.

Mindezekre tekintettel helyesen utasította el a felperes megítélése szempontjából jelentőséggel bíró valótlan tényállítás, illetve valós tény hamis színben feltüntetése hiányában az Smtv. 12. § (1), (2) bekezdése szerinti keresetet az elsőfokú bíróság. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta azzal a pontosítással, hogy a jogképességgel bíró, alperes által szerkesztett internetes sajtótermék honlapját üzemeltető rendelkező részben megjelölt jogi személy javára kötelezte a felperest perköltség fizetésére.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. § folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest a másodfokú perköltség megfizetésére, mely az üzemeltető javára a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján 15.000 forint + áfa összegben megállapított ügyvédi munkadíjból állt.

A le nem rótt fellebbezési illetékről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2018. június 25.

dr. Kisbán Tamás s. k.
a tanács elnöke

dr. Istenes Attila s. k.
előadó bíró

dr. Kovaliczky Ágota s. k.
bíró